

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «НАДІЯ УКРАЇНИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Генеральний директор

ТОВ «Фінансова компанія «Надія України»

Наказ № 18 від 03 березня 2025 року

_____ А.М.Копил

ПРАВИЛА
надання фінансових кредитів
Товариством з обмеженою відповідальністю «Фінансова
компанія «Надія України»
(нова редакція)

м. Київ
2025

Цей документ структурований за:

- Главами (римські цифри – 12 глав)
- Пунктами (наскрізна нумерація для зручності використання та посилання)
- Підпунктами (наскрізна нумерація для зручності використання та посилання)

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
1. Місія та цілі правил	5
2. Правовий статус Компанії	5
3. Принципи обслуговування клієнтів	6
4. Конфлікт інтересів	7
II. КРЕДИТНИЙ КОМІТЕТ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАТВЕРДЖЕННЯ	8
5. Загальні положення про кредитний комітет	8
6. Склад кредитного комітету	8
7. Форма та порядок роботи кредитного комітету. Процедура прийняття рішень	9
8. Обов'язки, права та гарантії Кредитного комітету	10
9. Відповідальність Кредитного комітету та його членів	11
III. ЦІЛЬОВІ СЕКТОРИ ФІНАНСУВАННЯ. ОБМЕЖЕННЯ	12
10. Цільові сектори	12
11. Заборона фінансування	12
IV. КРЕДИТНІ ПРОДУКТИ. КАТЕГОРІЗАЦІЯ. ЛІМІТИ	12
12. Картки кредитних продуктів	12
13. Таблиця кредитних продуктів Компанії	13
14. Ціль кредитування	14
15. Контроль ризиків, пов'язаних з концентрацією	14
V. КЛІЄНТИ. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ. ПЕРЕВІРКА НАДІЙНОСТІ	16
16. Юридичний статус клієнтів	16
17. Роль клієнтів	16
18. Вік клієнтів	16
19. Перевірка кредитної історії та надійності	16
20. Документи	17
VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРЕДИТІВ	17
21. Загальні положення щодо забезпечення	17
22. Застава	17
23. Поручительство	17

24. Пеня.....	19
VII. ІСТОТНІ УМОВИ. ДОКУМЕНТАЦІЯ	19
25. Сума кредиту	19
26. Строк кредиту та порядок виплат за кредитом	19
27. Процентна ставка та методи її нарахування	20
28. Документація.....	20
29. Модель оцінки ризиків (МОР)	21
30. Модель аналізу кредитів (МАК)	22
31. Основні показники (коефіцієнти) для аналізу кредитів типу «Бізнес», «Агро».....	22
IX. ВИДАЧА КРЕДИТІВ	26
32. Загальні правила щодо видачі кредитів.....	26
33. Видача кредитів членам однієї родини.....	26
X. МОНІТОРИНГ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОСТРОЧЕНОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ	27
34. Моніторинг	27
35. Управління простроченою заборгованістю.....	27
XI. ПОЛІТИКА ЩОДО РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ.....	28
36. Загальні положення політики щодо реструктуризації	28
37. Порядок подання та розгляду заяви про реструктуризації	28
38. Порядок оформлення реструктуризації за заявою клієнта в обліково-реєструвальній програмі.....	29
39. Порядок оформлення реструктуризації в односторонньому порядку у зв'язку з бойовими діями та/або окупацією територій.....	29
XII. РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ.....	30
40. Метод обчислення резерву сумнівних боргів	30
41. Списання.....	30
XIII. ВИКЛЮЧЕННЯ.....	30
42. Загальне положення щодо виключення	30

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Місія та цілі правил

- 1.1. Дані Правила надання фінансових кредитів (надалі – Правила) встановлюють порядок подання документів, обробки документів, прийняття рішення про видачу кредиту, видачу самого кредиту для клієнтів та інші питання, пов'язані з процесом надання фінансових кредитів.
- 1.2. Товариство з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Надія України» (далі – Компанія), **проголошуючи і втілюючи Євангеліє, інвестує в мрії родин та допомагає громадам, що недостатньо забезпечені фінансовими послугами.**
- 1.3. Для втілення **Місії Компанії** розроблені ці Правила, які, зокрема, переслідують наступні цілі:
  - встановлення загальних правил та принципів кредитування для того, щоб всі учасники кредитного процесу мали загальне/однакове розуміння цих правил та принципів;
  - уникнення конфлікту інтересів;
  - чітке дотримання законодавства України, що регулює діяльність Компанії, попередження скарг щодо діяльності Компанії;
  - встановлення високих стандартів обслуговування клієнтів Компанії;
  - підтримання високої якості кредитного портфелю Компанії, попередження прострочень та нецільового використання кредитних коштів;
  - підвищення кваліфікації та професійного рівня працівників Компанії;
  - сприяння розвитку громад та малого і середнього бізнесу в Україні.
- 1.4. Правила можуть переглядатися у 4 кварталі кожного року та затверджуватися керівництвом Компанії.
- 1.5. Дані Правила посилаються на та доповнюються іншими політиками та посібниками Компанії, зокрема, але не виключно:
  - Операційний посібник;
  - Фінансова інструкція;
  - Облікова політика;
  - Інструкція з користування Моделлю оцінки ризиків;
  - Інструкція з користування Моделлю аналізу кредитів;
  - Положення «Про систему статусів кредитів. Процедури зміни статусів кредитів та роботи з діями. Виконання процедур та звітування за виконання процедур, передбачених операційним посібником та чек-листами».

2. Правовий статус Компанії

- 2.1. Компанія є небанківською фінансовою установою, що була зареєстрована згідно чинного законодавства України та здійснює свою діяльність згідно ліцензії на діяльність фінансової компанії з правом надання послуги – «надання коштів та банківських металів у кредит» відповідно до запису Національного банку України від 07.03.2024 року в Державному реєстрі фінансових установ..
- 2.2. Компанія у своїй діяльності керується чинним законодавством України, зокрема: Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Законом України «Про захист прав споживачів», Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового

знищення», Законом України «Про споживче кредитування», Постановами Національного Банку України, іншими законодавчими та локальними нормативно-правовими актами.

3. Принципи обслуговування клієнтів

3.1. Усі працівники Компанії зобов'язані дотримуватись високих стандартів обслуговування клієнтів та Вимог до етичної поведінки, затверджених 29 грудня 2022 р.

3.2. У своїй діяльності працівники Компанії керуються наступними принципами:

- **Якість.** Ми докладасмо всіх зусиль, надаючи нашим клієнтам прозорі та гнучкі послуги, які відповідають потребам їхнього бізнесу та родин. Ми заохочуємо наших клієнтів висловлювати свою думку щодо наших послуг та продуктів для забезпечення кращого обслуговування та задоволення їхніх потреб. Ми надаємо послуги своєчасно. Заяви на отримання споживчих кредитів схвалюються або не схвалюються протягом 3-х робочих днів, але не більше, з дня заповнення заявки, а заяви на отримання кредитів типу «Бізнес», «Агро» - не більше 10 робочих днів з дня надання клієнтом всіх необхідних документів.
- **Правдива та прозора інформація.** Ми вважаємо, що наші клієнти заслуговують на повну та достовірну інформацію щодо фінансових послуг. Ми докладасмо всіх зусиль для забезпечення чіткого розуміння всіх витрат на отримання кредитів, порядку збору виплат та правил надання повторних кредитів. Ми зобов'язуємось не застосовувати неправомірні, неетичні чи оманливі методи праці. Права клієнта та його обов'язки пояснюються усно та включені в документи, що оформлюються при отриманні кредиту.

Компанія зобов'язана на вимогу клієнта надати таку інформацію:

- відомості про фінансові показники діяльності Кредитора та його економічний стан, які підлягають обов'язковому оприлюдненню;
- перелік керівників Кредитора та його відокремлених підрозділів; · перелік послуг, що надаються Товариством;
- ціну/тарифи фінансових послуг;
- кількість акцій (голосів) фінансової установи, які знаходяться у власності членів її виконавчого органу, та перелік осіб, частки яких у статутному капіталі Кредитора перевищують п'ять відсотків;
- іншу інформацію з питань надання фінансових послуг та інформацію, право на отримання якої закріплено в законах України.

Компанія до укладання з клієнтом договору про надання фінансової послуги додатково надає йому інформацію про:

- фінансову послугу, що пропонується надати клієнту, із зазначенням вартості цієї послуги для клієнта, якщо інше не передбачено законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг;
- умови надання додаткових фінансових послуг та їх вартість;
- порядок сплати податків і зборів за рахунок фізичної особи в результаті отримання фінансової послуги;
- правові наслідки та порядок здійснення розрахунків з фізичною особою внаслідок дострокового припинення надання фінансової послуги;
- механізм захисту фінансовою установою прав споживачів та порядок урегулювання спірних питань, що виникають у процесі надання фінансової послуги;

- реквізити органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг (адреса, номер телефону тощо), а також реквізити органів з питань захисту прав споживачів;
  - розмір винагороди фінансової установи у разі, коли вона пропонує фінансові послуги, що надаються іншими фінансовими установами.
- **Послідовність.** Ми вважаємо, що наші клієнти заслуговують на довгострокову можливість доступу до фінансових послуг, для підтримки свого бізнесу та потреб родин. Ми зобов'язуємось застосовувати ефективні принципи ведення бізнесу, що сприятимуть забезпеченню стабільного та тривалого доступу до потреб в капіталі. Ми не будемо позичати нашим клієнтам більше, ніж вони матимуть змогу повернути. Наша мета - допомогти нашим клієнтам задовольняти фінансові потреби протягом тривалого часу.
  - **Приватність та розголошення.** Ми гарантуємо збереження приватної та фінансової інформації наших клієнтів. Ми не будемо розголошувати цю інформацію без згоди на це клієнта, окрім випадків, передбачених законодавством.
  - **Чесне та шанобливе ставлення.** Ми вважаємо, що наші клієнти заслуговують шанобливого ставлення незалежно від статі, культурного чи етнічного походження. Незважаючи на те, що ми застосовуємо активну практику збору простроченої заборгованості щодо боржників, ми зобов'язуємось не застосовувати образливі методи.
  - **Етична поведінка працівників.** Наші працівники дотримуватимуться високих стандартів щодо конфлікту інтересів та неетичної поведінки, особливо поведінки, що ображає клієнтів. Працівники ніколи не братимуть хабарів, дарунків за надання кредитних послуг. Працівники, які порушують ці стандарти, будуть притягнуті до дисциплінарної відповідальності відповідно до чинного законодавства України.
  - **Захист від неетичних практик.** Ми надаємо клієнтам можливість розповідати та обговорювати (за потреби – конфіденційно) факти образливої та неетичної поведінки за адресою електронної пошти: hotline@hopeukraine.net або за телефоном (050) 224-39-74.
- 3.3. Зазначені принципи відображені в кожному кредитному договорі. Електронна адреса та номер телефону гарячої лінії зазначаються в кредитних договорах, а також на спеціальних плакатах в офісах Компанії та на веб-сайті Компанії за посиланням: www.hopeukraine.net

4. Конфлікт інтересів

- 4.1. Під конфліктом інтересів розуміється ситуація, в якій працівник має значний стимул діяти таким чином, який не відповідає інтересам Компанії, або ситуація, в якій працівник поступається своєю лояльністю Компанії на користь своїх відносин з іншою людиною чи організацією.
- 4.2. Працівник Компанії, що задіяний в кредитному процесі, повинен уникати усіх можливих ситуацій, які впливають, або, можливо, вплинуть, або можуть бути сприйняті як такі, що впливають на його лояльність та зацікавленість роботи в Компанії. У разі припущення, що будь-яка ситуація може викликати конфлікт інтересів, працівник зобов'язаний застерегти про це свого безпосереднього керівника.
- 4.3. Працівники Компанії не повинні приймати подарунки або винагороди у зв'язку з виконанням ними своїх посадових обов'язків.
- 4.4. Видача кредитів членам родини менеджера з надання кредитів або іншим особам, в отриманні кредиту якими може бути зацікавлений менеджер з надання кредитів

(особистий боржник, партнер по бізнесу), або поручительство таких осіб, можлива з дотриманням наступних умов:

- в порядку загальної черги із обов'язковим повідомленням свого безпосереднього керівника та зазначенням ступеня спорідненості та/або рівня відносин в обліково-реєструвальній програмі.

II. КРЕДИТНИЙ КОМІТЕТ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАТВЕРДЖЕННЯ

5. Загальні положення про кредитний комітет

- 5.1. Кредитний комітет Компанії та/або відокремленого підрозділу Компанії (далі – Кредитний комітет) – колегіальний постійнодіючий орган, створений відповідно до чинного законодавства України та цих Правил.
- 5.2. Кредитний комітет приймає рішення про надання всіх типів кредитів позичальникам відокремленого підрозділу, незалежно від його форми, виду та строків користування, виду забезпечення, ступеню ризику та строків повернення.
- 5.3. Будь-який кредит надається позичальнику тільки після прийняття Кредитним комітетом вмотивованого рішення щодо надання кредиту.
- 5.4. Кредитний комітет у своїй діяльності керується чинним законодавством України, зокрема Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Законом України «Про захист прав споживачів», Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом», Правилами кредитування ТОВ «Фінансова компанія «Надія України», іншими законодавчими та локальними нормативно-правовими актами.

6. Склад кредитного комітету

6.1. До складу кредитного комітету входить:

Для кредитів в сумі до 249 999 грн (включно):

- кредитний інспектор;
- менеджер з кредитування відокремленого підрозділу або керівник відокремленого підрозділу, який здійснює оцінку кредиту.

Для кредитів в сумі 250 000 грн (включно) – 500 000 грн. (включно):

- кредитний інспектор;
- менеджер з кредитування відокремленого підрозділу або керівник відокремленого підрозділу, який здійснює оцінку кредиту;
- директор комерційний.

Для кредитів в сумі від 500 001 грн (включно) і вище:

- кредитний інспектор;
- менеджер з кредитування відокремленого підрозділу або керівник відокремленого підрозділу, який здійснює оцінку кредиту;
- директор комерційний;

- генеральний директор.

6.2. У разі відсутності кредитного інспектора його обов'язки покладаються на:

- для кредитів в сумі до 249 999 грн (включно): директора комерційного;
- для кредитів в сумі 250 000 грн (включно) і більше: генерального директора.

6.3. Генеральний директор та виконавчий директор, коли їхня участь не є обов'язковою, можуть брати участь у засіданні Кредитного комітету як тимчасові додаткові члени кредитного комітету, у випадках:

- розгляду проектів щодо нових кредитних продуктів;
- розгляду складних інвестиційних проектів;
- сумніву в наданні правдивої та об'єктивної інформації щодо платоспроможності позичальника;
- конфлікту інтересів компанії та постійного члену Кредитного комітету (тобто, отримання членом Кредитного комітету, його близькими родичами, установами та підприємствами, в яких він, його близькі родичі або підприємство, яким вони володіють, мають діловий інтерес (далі – “пов'язані особи”), користі за результатами рішень кредитного комітету, які безпосередньо і окремо стосуються цього члена або пов'язаних з ним осіб або існування у члена кредитного комітету будь-якої прямої чи опосередкованої особистої зацікавленості майнового або немайнового характеру, яка може вплинути на об'єктивне рішення кредитного комітету). У такому випадку член Кредитного комітету, інтерес якого конфліктує з інтересом компанії, участі у засіданні Кредитного комітету не бере;
- в інших випадках, коли така участь є необхідною або бажаною.

6.4. Рішення щодо участі як додатковим членом кредитного комітету приймається генеральним директором, виконавчим директором за власною ініціативою або за поданням кредитного інспектора чи комерційного директора.

6.5. У випадку, коли участь тимчасового додаткового члену в засіданні Кредитного комітету є обов'язковою або необхідною, керівник відокремленого підрозділу створює завдання в обліково-реєструвальній програмі про залучення такої особи до Кредитного комітету відокремленого підрозділу. Тимчасовий додатковий член Кредитного комітету користується всіма правами постійного члену Кредитного комітету, в тому числі право оцінювання та права підпису/відмови у підписі проекту кредиту.

6.6. Строк участі як додаткового члена Кредитного комітету генерального директора, виконавчого директора, визначається в кожному випадку окремо.

7. Форма та порядок роботи кредитного комітету. Процедура прийняття рішень

7.1. Організаційною формою роботи Кредитного комітету є засідання.

7.2. Засідання Кредитного комітету скликаються за необхідністю впродовж робочого часу відокремленого підрозділу.

7.3. Кредитний комітет правомочний розглядати проекти кредитів, якщо в засіданні беруть участь усі члени Кредитного комітету.

7.4. У випадках, коли для розгляду проекту кредиту Кредитним комітетом, необхідний дозвіл генерального/виконавчого директора, засідання Кредитного комітету відкривається тільки після отримання такого дозволу та його завантаження до обліково-реєструвальної програми.

7.5. У разі ідентифікації конфлікту інтересів членом Кредитного комітету за визначеними в п. 6.4. критеріями, він зобов'язаний в письмовій формі, в т.ч. засобами електронної комунікації Компанії, повідомити про це виконавчого директора до початку засідання Кредитного комітету.

7.6. Розгляд проекту кредиту Кредитним комітетом відбувається в наступному порядку:

- після створення працівниками відокремленого підрозділу проекту кредиту, заповнення оціночного листа до проекту/заявки (в залежності від типу кредиту), перевірки клієнта в Українському бюро кредитних історій та Першому Всеукраїнському бюро кредитних історій (у разі позитивного або нейтрального статусу позичальника), проект допускається до розгляду Кредитним комітетом;
  - розгляд проекту кредиту відбувається в обліково-реєструвальній програмі з повним текстовим фіксуванням процесу розгляду або корпоративною електронною поштою з подальшим завантаженням копії усього ланцюжку обговорення до обліково-реєструвальної програми;
  - кожний член Кредитного комітету досліджує проект та оцінює його, проставляючи бали від 1 до 10 по кожному з розділів оціночного листа (у випадках розгляду типу кредиту, що передбачає наявність оціночного листа та оціночні бали);
  - інспектор з основної діяльності, який не є членом Кредитного комітету, може перевірити наявність всіх необхідних документів та правильність заповнення всіх необхідних заяв та анкет, про що робить повідомлення в обліково-реєструвальній програмі. Якщо відсутність будь-якого документа перешкоджає подальшому розгляду проекту кредиту, засідання Кредитного комітету відкладається до отримання зазначеного документу;
  - кожний член Кредитного комітету під час засідання має право висловлювати свою думку щодо проекту, ставити запитання іншим членам Кредитного комітету, клопотати про додаткову оцінку клієнта та отримання додаткових відомостей та документів, залучення додаткових поручителів або зміну забезпечення кредиту, залучення додаткових тимчасових членів Кредитного комітету у випадках, встановлених цим Положенням;
  - після повного та всебічного дослідження проекту кредиту Кредитний комітет приймає рішення щодо можливості надання позичальнику кредиту.
- 7.7. Рішення Кредитного комітету приймаються одногосно. Кожний член Кредитного комітету володіє одним голосом. Члени кредитного комітету виносять свої пропозиції в обліково-реєструвальній програмі, де зазначають, чи підтримують вони надання кредиту позичальникові, чи ні.
- 7.8. За результатами розгляду приймається рішення: про надання кредиту позичальнику, про відхилення проекту, про відкладення розгляду проекту. Кредитний комітет, розглядаючи проект кредиту, за необхідністю, має право змінити суму кредиту, строк, на який надається кредит, вид забезпечення.
- 7.9. У разі незгоди будь-якого члена Кредитного комітету щодо надання позичальнику кредиту, рішення вважається неприйнятим (проект відхиляється). Видача кредиту зазначеному позичальнику в такому разі забороняється.
- 7.10. У разі прийняття рішення про надання позичальнику кредиту, кожний з членів кредитного комітету проставляє свій підпис в обліково-реєструвальній програмі, після чого працівники відокремленого підрозділу мають право надати зазначений кредит позичальнику.
- 7.11. У випадку, якщо кредит вимагає додаткового затвердження, відповідно до п. 6.3. цих Правил, то видача кредиту позичальнику дозволяється тільки після повного додаткового затвердження.

8. Обов'язки, права та гарантії Кредитного комітету

8.1. Кредитний комітет зобов'язаний:

- оперативно та своєчасно розглядати всі проекти кредитів;
- приймати вмотивовані рішення, що ґрунтуються на всебічному, неупередженому та повному дослідженні особистості клієнта, його бізнесу, його

- платоспроможності, виду забезпечення кредиту;
- дотримуватись законодавчих та локальних норм, що регулюють діяльність Кредитного комітету, правил надання кредиту, а також критеріїв платоспроможності клієнта;
  - вести протокол засідання Кредитного комітету в облікову-реєструвальній програмі;
  - повідомляти керівництву про конфлікт інтересів компанії та члена Кредитного комітету для можливості заміни члена Кредитного комітету, який має інтерес у розгляді відповідного проекту;
  - повідомляти керівництву про випадки психічного або фізичного тиску на Кредитний комітет (члена Кредитного комітету) з боку третіх осіб (як працівників компанії, так і осіб, що не є працівниками компанії);
  - повідомляти керівництву про факти виявлення підроблених документів або сумнівів щодо автентичності документів для можливості їх перевірки;
  - проводити засідання Кредитного комітету виключно за допомогою обліково-реєструвальної програми;
  - проводити моніторинг затверджених та виданих кредитів, аналізувати рівень простроченої заборгованості за кредитами, затвердженими Кредитним комітетом.
  - на вимогу керівництва надавати зведені звіти та пояснення з питань моніторингу, затверджених та виданих кредитів;
  - аналізувати роботу Кредитного комітету. Звітувати керівництву про результати засідань шляхом ведення протоколів в обліково-реєструвальній програмі;
  - зберігати правила конфіденційності щодо інформації, отриманої під час розгляду проекту.

8.2. Кредитний комітет має право:

- подавати керівництву пропозиції щодо вдосконалення роботи Кредитного комітету;
- подавати керівництву пропозиції щодо зміни кредитних продуктів, створення нових кредитних продуктів;
- подавати керівництву Компанії пропозиції щодо вдосконалення та/або скасування неефективних процедур;
- подавати клопотання про залучення до Кредитного комітету додаткового тимчасового члена у випадках, передбачених цими Правилами.

9. Відповідальність Кредитного комітету та його членів

9.1. Кредитний комітет та його члени несуть відповідальність:

- за рішення, винесені ним в процесі засідань;
- за чітке виконання норм законодавства та локальних нормативно-правових актів;
- за дотримання правил кредитування та відповідність проектів зазначеним правилам;
- за розголошення конфіденційної інформації, отриманої під час розгляду проекту;
- за надання завідомо неправдивої інформації, що може вплинути на рішення Кредитного комітету;
- за отримання будь-яких додаткових благ від позичальника з метою винесення позитивного рішення;
- за порушення порядку розгляду проекту на засіданні;
- члени Кредитного комітету несуть дисциплінарну відповідальність відповідно до чинного трудового законодавства України.

III. ЦІЛЬОВІ СЕКТОРИ ФІНАНСУВАННЯ. ОБМЕЖЕННЯ

10. Цільові сектори

- 10.1. Місія Компанії - інвестувати в мрії родин і допомагати громадам, що недостатньо забезпечені фінансовими послугами. Проте, враховуючи стратегічні цілі, Компанія фокусується на фінансуванні наступних секторів:
- Сфера малого та середнього бізнесу;
  - Особисте селянське господарство;
  - Вирощування сільськогосподарської продукції у відкритому ґрунті;
  - Впровадження енергоефективних технологій, поліпшення житлових умов;
  - Фінансування придбання авто.
- 10.2. Для якісного обслуговування клієнтів, що задіяні у діяльності, передбаченій п.10.1. цих Правил, розроблені відповідні кредитні продукти (Розділ IV Правил).

11. Заборона фінансування

- 11.1. Не дозволяється видача кредитів на цілі інші, ніж визначені певним типом кредиту (цілі, зазначені в картах кредитних продуктів). У будь-якому випадку не дозволяється видача кредитів на:
- виробництво та продаж алкогольної продукції;-
  - виробництво та продаж тютюнових виробів;
  - виробництво та продаж зброї;
  - виробництво та продаж наркотичних та психотропних речовин;
  - діяльність, пов'язану з азартними іграми;
  - діяльність, пов'язану з контрабандою;
  - діяльність, пов'язану з наданням інтимних послуг або продажем інтимних товарів;
  - хабарі;
  - лікування невиліковних хвороб;
  - будь-яку діяльність, якщо є підозра, що вона пов'язана із фінансуванням тероризму або з торгівлею із тимчасово окупованими територіями України;
  - будь-яку діяльність, якщо є підозра, що вона пов'язана із порушенням будь-яких законів України або міжнародних договорів.
- 11.2. У разі наявності сумнівів щодо діяльності клієнта, Кредитний комітет зобов'язаний підключити до обговорення генерального директора або виконавчого директора.

IV. КРЕДИТНІ ПРОДУКТИ. КАТЕГОРІЗАЦІЯ. ЛІМІТИ

12. Картки кредитних продуктів

- 12.1. Умови кожного кредитного продукту визначаються картою кредитного продукту.
- 12.2. Картка кредитного продукту містить наступні дані:
- дата затвердження картки кредитного продукту або останніх змін до картки кредитного продукту;
  - загальний опис продукту;

- цільова група клієнтів;
- мета кредиту;
- види діяльності, на які дозволяється видача кредиту;
- сума кредиту;
- строк кредиту;
- процентна ставка за кредитом;
- метод нарахування процентів за кредитом;
- частота сплат тіла кредиту та процентів за користування кредитом;
- можливість дострокового погашення;
- забезпечення та вимоги до нього;
- відповідальність за несвоєчасне виконання зобов'язань за договором кредиту;
- мінімальних список необхідних документів від клієнта (та поручителів).

12.3. Зміни в картки кредитних продуктів вносяться після затвердження відповідної реєстраційної форми змін в нормативних документах Компанії (ICN) Регіональним директором по Східній Європі засновника Компанії з обов'язковим внесенням інформації про зміни до Журналу змін Карток продуктів. Відповідальною особою за ведення Журналу змін Карток продуктів є (Кредитний інспектор).

13. Таблиця кредитних продуктів Компанії

Кредитний продукт	Сума кредиту, грн.	Процентна ставка	Метод нарахування	Максимальний строк кредиту	Виплата тіла та %
Бізнес	30 000 – 2 000 000	Від 15% до 30% річних	На залишок	36 місяців	Щомісячно, можливий гнучкий графік
Агро	50 000 – 2 000 000	Від 15% до 30% річних	На залишок	36 місяців	Щомісячно, можливий гнучкий графік
Поліпшення житлових умов	30 000 – 500 000	Від 15% до 33% річних	На залишок	36 місяців	Щомісячно
Споживчий	1 000 – 300 000	Від 15% до 43% річних	На залишок	36 місяців	Щомісячно
Споживчий «Надія України» (для працівників та працівників партнерів)	500 – 500 000	Від 5% до 6% річних	На залишок	36 місяців	Щомісячно

14. Ціль кредитування

14.1. З метою групування кредитів, встановлення лімітів за кожною групою кредитів з метою попередження та контролю концентраційних ризиків, аналізу попиту тощо, застосовуються наступна категоризація:

- **Сума кредиту:** МСБ, Стандарт;
- **Мета кредитування:** Обігові кошти, Інвестиційні, Змішані;
- **Зрілість бізнесу:** Існуючий, Стартап;
- **Тип господарства:** Виробництво, Торгівля, Послуги, Відкритий ґрунт, Теплиці, Сади, Тваринництво, Ягоди, Інше.

15. Контроль ризиків, пов'язаних з концентрацією

15.1. З метою контролю концентраційних ризиків встановлюються ліміти за наступними ознаками: за типом господарства та зрілістю бізнесу, за типом кредиту та його долею в загальному портфелі, за максимальною сумою кредитів на руках, за максимальною кількістю кредитів на руках.

15.2. Ліміти за типом господарства, зрілістю бізнесу та типом кредиту:

Тип господарства/зрілість бізнесу/тип кредиту	Максимальна допустима концентрація
Теплиці	25% від загального портфеля
Відкритий ґрунт	40% від загального портфеля
Стартапи	10% від загального портфеля
Кредити для працівників	5% від загального портфеля

Примітка: У випадку досягнення максимально допустимого показника концентрації за будь-яким типом господарства/зрілістю бізнесу/типом кредиту, питання можливості подальшого кредитування за зазначеною метою узгоджується з Регіональним директором по Східній Європі засновника Компанії.

15.3. Ліміти за максимальною сумою кредитів на руках регулюються за наступними правилами:

- максимальна сума на руках клієнта обмежується максимально можливою сумою кредиту, передбаченою умовами картки кредитного продукту;
- у разі, якщо клієнт має активний кредит і подає заявку на отримання другого чи третього кредиту, максимальна сума на руках обмежується максимально можливою сумою кредиту тієї картки продукту, яка має більшу максимальну можливу суму;
- у разі, якщо клієнт має активний кредит і подає заявку на отримання другого чи третього кредиту, то, за окремим дозволом керівництва (для кредитів типу «Бізнес» і «Агро» в категорії МСБ дозвіл надається Регіональним директором по Східній Європі засновника Компанії) максимальна сума на руках може бути збільшена та може перевищувати максимально можливу суму кредиту тієї картки продукту, яка має більшу максимальну можливу суму. В цьому випадку висувуються додаткові вимоги щодо забезпечення та моніторингу;
- у будь-якому випадку сума кредитів на руках одного клієнта не може перевищувати 10% від загального кредитного портфелю Компанії на момент видачі кредиту або не може бути більше 5 000 000 грн., в залежності від того, який можливий ліміт є меншим.

15.4. Ліміти за максимальною кількістю кредитів.

Дозволяється видача декількох кредитів одному клієнту (групі пов'язаних клієнтів) із дотриманням лімітів щодо максимальної суми кредитів на руках, передбачених п. 15.3. цих Правил та дотриманням наступних обмежень:

- не дозволяється видача кредиту на фінансування наступного врожайного циклу у випадку наявності активного кредиту, що був виданий на фінансування поточного врожайного циклу;
- не дозволяється видача другого чи третього кредиту за наявності прострочень за поточним активним кредитом/кредитами;
- не дозволяється видача другого чи третього кредиту за наявності прострочень за кредитом, за який поручається клієнт, що звернувся за кредитом;
- не дозволяється видача другого чи третього кредиту особам, які, хоча і не мають поточної кредитної заборгованості, але мають кредитну історію в Компанії із сумарними простроченнями 30 днів і більше;
- не дозволяється видача двох кредитів одному позичальнику в один і той самий день;
- не дозволяється видача другого кредиту, якщо загальна сума залишків кредитів пов'язаних осіб перебільшує ліміти, передбачені п. 15.3. цих Правил. Під пов'язаними особами розуміються особи, визначені п. 23.3 цих Правил;
- не дозволяється видача кредитів особам, які, хоча і не є пов'язаними особами відповідно до п. 23.3. цих Правил, але є родичами боржника Компанії та мають на нього певний вплив, або на якого має вплив боржник;
- не дозволяється видача кредиту членам родини особи, проект кредиту якої було відхилено менеджером з надання кредитів/офіс-адміністратором, за власною ініціативою або за рішенням кредитного комітету, через негативну кредитну історію цієї особи або з інших підстав, що викликали сумніви в доброчесності чи достатній платоспроможності цієї особи;
- у будь-якому випадку не дозволяється видача наступного кредиту того самого типу на ті ж самі цілі, що і найперший кредит, якщо не було повернуто 50% і більше від

початкового балансу найпершого кредиту. Це правило не розповсюджується на всі сільськогосподарські кредити в межах одного врожайного циклу. Після повної сплати найпершого кредиту цей ліміт не застосовується на кредити подальших циклів.

V. КЛІЄНТИ. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ. ПЕРЕВІРКА НАДІЙНОСТІ

16. Юридичний статус клієнтів

16.1. Отримати кредит в Компанії можуть особи, що відповідають вимогам карток кредитних продуктів та мають наступні юридичні статуси:

- фізична особа;
- фізична особа-підприємець;
- особа, що займається особистим селянським господарством;
- особа, що здійснює обробку землі сільськогосподарського призначення;
- юридична особа.

17. Роль клієнтів

17.1. В залежності від того, чи зареєстрований позичальник як фізична особа-підприємець, йому присвоюється роль:

- фізична особа;
- фізична особа-підприємець;
- юридична особа.

17.2. Всі юридичні дії, пов'язані з моніторингом клієнта, а також управлінням простроченою заборгованістю, залежать від ролі клієнта і мають чітко відповідати вимогам чинного законодавства України.

18. Вік клієнтів

18.1. Мінімальний вік клієнта, що може отримати кредит, – 18 років.

18.2. Максимальний вік клієнтів – не обмежений.

19. Перевірка кредитної історії та надійності

19.1. Інформація про будь-які активні кредити клієнта та історію виплат клієнта в інших фінансових установах перевіряється за допомогою доступних кредитних бюро, з якими у Компанії укладені відповідні договори.

19.2. Надійність та наявність будь-яких зобов'язань клієнта обов'язково перевіряється у відкритих державних реєстрах:

- Єдиному реєстрі боржників (<https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>);
- автоматизованій системі виконавчих проваджень (<https://asvpweb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>);
- на сайті «Судова Влада України» (<https://court.gov.ua/fair/>).

19.3. Детальний порядок перевірки кредитної історії та надійності клієнта регулюється Операційним посібником Компанії.

20. Документи

20.1. Детальний опис документів, що подаються клієнтами з усіма юридичними статусами та ролями, визначається картками кредитних продуктів, що є додатками до цих Правил.

VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРЕДИТІВ

21. Загальні положення щодо забезпечення

21.1. Всі кредити Компанії є забезпеченими. Кредити забезпечуються поручительством, заставою та пенею.

21.2. Вид забезпечення визначається карткою кредитного продукту.

21.3. Допускається використання декількох видів забезпечення за одним кредитом.

22. Застава

22.1. Вид та розмір застави визначається карткою відповідного кредитного продукту.

22.2. Допускаються наступні види застави:

- автомобілі та інші транспортні засоби;
- сільськогосподарська техніка та обладнання;
- виробниче обладнання;
- комерційна нерухомість;
- житлова нерухомість у випадку, якщо у ній не зареєстровані неповнолітні діти.

22.3. Допускається надання в заставу майна, що належить третім особам.

22.4. Усі витрати, пов'язані з оформленням застави та внесенням її в реєстри обтяження рухомого і нерухомого майна, несе клієнт або третя особа, що надає своє майно у заставу.

22.5. Усі витрати, пов'язані із зняттям заборони на відчуження рухомого та нерухомого майна та виведенням майна із відповідного реєстру після повного погашення кредиту, несе клієнт або третя особа, що надавала своє майно у заставу.

22.6. Порядок оцінки та визначення вартості заставного майна визначено Операційним посібником.

23. Поручительство

23.1. Кількість та характеристики поручителів визначаються карткою відповідного кредитного продукту.

23.2. Мінімальний та максимальний вік поручителів має відповідати вимогам до клієнтів, передбачених п. 19 цих Правил.

23.3. **Забороняється поручительство осіб, які:**

- є клієнтами Компанії та мають сумарні прострочення по одному з кредитів в Компанії 30 і більше календарних днів;
- є чоловіком/дружиною позичальника або між собою, окрім випадків, прямо передбаченими картками кредитних продуктів;
- мають спільний бізнес з позичальником або один з одним. Під спільним бізнесом розуміється такий, що розташований/zareєстрований за однією адресою, однакового виду діяльності та формує одне джерело доходу для кількох суб'єктів;
- які є по відношенню один до одного або до позичальника роботодавцем та найманим працівником.

- 23.4. **Поручительство членів однієї родини** (родичів) вимагається за наступних умов:
- обов'язкове поручительство члена родини/родича, який за законом є спадкоємцем позичальника, якщо на момент отримання кредиту вік позичальника складає 65 років та більше;
  - обов'язкове поручительство дружини/чоловіка позичальника, якщо надається в заставу майно позичальника.
- 23.5. За умови отримання кредиту юридичною особою вимагається поручительство директора або засновника цієї юридичної особи.
- 23.6. На вимогу Кредитного комітету кількість поручителів може бути збільшена.
- 23.7. Для кожного з поручителів загальна сума кредитів, за які він/вона поручається, не може бути більшою за суму, при якій загальний коефіцієнт покриття обслуговування боргу поручителя буде **менший за 1**.
- 23.8. Для цілей розрахунку загального коефіцієнту покриття обслуговування боргу поручителя використовується наступна спрощена формула:

$$\frac{\text{Чистий прибуток за прогнозований рік}}{\text{Тіло прогнозований рік} + \text{Проценти прогнозований рік}}$$

де,

Чистий прибуток за прогнозований рік – прогнозований чистий прибуток поручителя за наступні 12 місяців (прибуток, що залишається після всіх додаткових витрат, включаючи витрати на особисті потреби та родину);

Проценти прогнозований рік – сума процентів, що мають бути сплачені протягом наступних 12 місяців, за кредитом, за який поручається поручитель;

Тіло прогнозований рік - сума платежів за тілом, що мають бути сплачені протягом наступних 12 місяців, за кредитом, за який поручається поручитель.

ПРИКЛАД

Чистий річний прибуток Клієнт А складає 100 000 грн.

Він хоче виступити поручителем за Кредит А. Сума процентів, що мають бути сплачені за Кредитом А протягом наступних 12 місяців, складає 30 000 грн., сума платежів за тілом, що мають бути сплачені за Кредитом А протягом наступних 12 місяців, складає 40 000 грн.

$$\frac{100\ 000}{30\ 000 + 40\ 000}$$

Загальний коефіцієнт покриття обслуговування боргу поручителя складає 1,43, що відповідає вимогам Правил.

- 23.9. Вимога щодо загального коефіцієнту покриття обслуговування боргу не розповсюджується на додаткових поручителів.
- 23.10. Поручительство клієнтів з негативною кредитною історією дозволяється лише у випадку отримання письмового дозволу генерального директора чи виконавчого директора, а для кредитів в сумі до 100 000 грн. - Кредитного інспектора. Дозвіл не має імперативного характеру і може бути відхилений Кредитним комітетом у випадку сумнівів щодо надійності такого поручителя.

24. Пеня

- 24.1. Для всіх типів кредитів, у випадку порушення позичальником термінів погашення заборгованості за кредитом та/або оплаті процентів за користування кредитом, Компанія, починаючи з першого дня прострочення має право нарахувати пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного Банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня, від суми несвоєчасного виконаного грошового зобов'язання за кожен день простроченого платежу до дня повного погашення простроченої заборгованості.
- 24.2. Компанія зобов'язана припинити нарахування пені на певний період у разі прямої вказівки регулятора.

VII. ІСТОТНІ УМОВИ. ДОКУМЕНТАЦІЯ

25. Сума кредиту

- 25.1. Мінімальна і максимальна можлива сума кредиту визначається карткою відповідного кредитного продукту.
- 25.2. Максимальна можлива сума на руках за наявності двох та більше кредитів регулюється п. 15.3 цих Правил.
- 25.3. Максимальна сума кредиту для кожного конкретного клієнта визначається на основі платоспроможності цього клієнта, яка, у свою чергу, визначається за допомогою інструментів МАК (Модель аналізу кредитів) для кредитів Бізнес та Агро в категорії «МСБ» та МОР (Модель оцінки ризиків) для кредитів всіх інших типів. Порядок визначення платоспроможності та коефіцієнти, які використовуються для цього, описані в п. 29 цих Правил.
- 25.4. Для всіх типів кредитів збільшення суми від попереднього кредиту дозволено в будь-якому розмірі в межах, визначених карткою кредитного продукту із дотриманням вимог щодо платоспроможності, лише за умов відсутності прострочень за поточним кредитом або за наявності прострочень з поважних причин, але не більше 15 днів сумарно, або 7 днів за однією виплатою.

26. Строк кредиту та порядок виплат за кредитом

- 26.1. Максимально можливий строк кредиту та порядок виплат за кредитом визначається картками кредитних продуктів.

- 26.2. У залежності від типу кредиту, можливі наступні порядки виплат за кредитами:
- щомісячна сплата тіла кредиту та процентів за користування кредитом;
  - щомісячна сплата процентів за користування кредитом із сплатою тіла кредиту наприкінці строку кредиту;
  - сплата тіла кредиту та процентів за користування кредитом наприкінці строку кредиту;
  - в окремих випадках, якщо бізнес має чітку сезонність та/або грошові надходження бізнесу залежать від факторів, що не дозволяють сплачувати тіло кредиту щомісяця, дозволяється формування індивідуального графіку сплати тіла кредиту для кредитів типу «МСБ»;
  - для стартап-кредитів типу Бізнес та Агро можливе відстрочення першого платежу до 6 місяців.
- 26.3. Порядок та терміни виплат зазначаються в Графіку погашення кредиту та процентів, що є невід'ємною частиною договору кредиту.

27. Процентна ставка та методи її нарахування

- 27.1. Процентна ставка за кредитом та умови, від яких залежить розмір процентної ставки, зазначаються в картках кредитних продуктів.
- 27.2. Процентна ставка, що зазначається в картці кредитного продукту, є номінальною. Реальна процентна ставка розраховується за формулою регулятора та змінюється в залежності від строку кредиту та порядку виплат за кредитом.
- 27.3. Метод нарахування процентів – на залишок основної суми кредиту..
- 27.4. Процентні ставки за кредитами можуть переглядатися у бік збільшення або зменшення. При перегляді процентних ставок до уваги приймаються наступні фактори:
- облікова ставка Національного Банку України;
  - індекс інфляції;
  - ринкові показники та аналіз основних конкурентів;
  - маркетингова доцільність (акції, промоції тощо);
  - ризиковість кредитного продукту або цільового сегменту клієнтів.

28. Документація

- 28.1. Кожний кредит має розглядатись Кредитним комітетом тільки після збору та формування пакету документів, що є необхідним для цього типу кредиту.
- 28.2. Мінімальний список документів, що входять у пакет для конкретного типу кредитів, визначається картками кредитних продуктів.
- 28.3. Пакет документів перевіряється членами Кредитного комітету та інспектором з основної діяльності.
- 28.4. Кількість необхідних документів (додаткових документів) може бути збільшена на вимогу Кредитного комітету, якщо наявні документи не надають можливість повноцінно оцінити клієнта та прийняти рішення про можливість видачі кредиту.
- 28.5. Уся інформація про надання фінансових послуг зберігається безстроково в обліково-реєструючій програмі Компанії. Всі паперові документи з інформацією щодо надання фінансових послуг зберігаються в кожному відокремленому підрозділі мінімум 10 років після закінчення терміну дії договору кредиту, при умові повного розрахунку по кредиту та відсутності заборгованості по ньому або мінімум 10 років після закінчення строку позовної давності за кредитами, які не сплачені повністю. Після закінчення вищевказаного строку, всі паперові документи можуть знищуватися згідно акту знищення працівниками Компанії.

VIII. МОР та МАК. ОСНОВНІ КОЕФІЦІЄНТИ

29. Модель оцінки ризиків (МОР)

- 29.1. Кожному проекту кредиту, що розглядається Кредитним комітетом Компанії, присвоюється рейтинг ризиковості за допомогою моделі оцінки ризиків (далі – МОР), який визначає платоспроможність клієнта.
- 29.2. Рейтинг МОР має числове вираження від 0 до 4. Менша цифра означає більшу надійність клієнта/кредиту та меншу ризиковість кредиту.
- 29.3. Для групування кредитів за рівнем ризиковості використовуються наступні значення:

Група	Рейтинг	Визначення
1	0 – 1,99	Низький ризик
2	2 – 2,99	Середній ризик
3	3 – 3,90	Високий ризик
4	вище 3,90	Видача через виключення

- 29.4. Для формування рейтингу МОР для кожного окремого кредиту використовуються наступні компоненти:
- коефіцієнт покриття обслуговування боргу бізнесу;
  - загальний коефіцієнт покриття обслуговування боргу;
  - кредитна історія;
  - кількість років співпраці з Компанією.
- 29.5. Детальний порядок користування МОР визначається Інструкцією з користування Моделлю оцінки ризиків.

30. Модель аналізу кредитів (МАК)

- 30.1. Для кредитів типу «Бізнес», «Агро», в сумі 250 000 грн. і більше додатково використовується інструмент Модель аналізу кредитів (далі – МАК).
- 30.2. МАК є комплексним інструментом для оцінки фінансової звітності клієнта та калькуляції/аналізу основних показників діяльності бізнесу клієнта, в т.ч. коефіцієнтів.
- 30.3. МАК щодо кожного проекту кредиту мають зберігатися у відповідній папці на файло-обмінному ресурсі Vox.
- 30.4. Детальний порядок користування МАК визначається Інструкцією з користування Моделлю аналізу кредитів.

31. Основні показники (коефіцієнти) для аналізу кредитів типу «Бізнес», «Агро»

- 31.1. Основні показники (коефіцієнти) для аналізу кредитів типу «Бізнес», «Агро» розраховуються та мають відповідати допустимим нормам, наведеним в таблиці нижче.

Показник	Визначення	Розрахунок	Допустима норма
Валовий дохід	Різниця між загальним доходом компанії від продажів та прямими витратами на виробництво товарів чи постачання послуг, поділена на загальний дохід. Це відсоток доходу від продажів, який залишається в компанії після витрат на виробництво товарів чи постачання послуг.	(Дохід від продажів - Вартість товарів)/Дохід від продажів	Жодних

Показник	Визначення	Розрахунок	Допустима норма
Рентабельність	<p>Чистий прибуток, поділений на дохід. Або чисті прибутки, поділені на дохід від продажів. Цей показник подібний до валового доходу, але враховує також інші доходи та бізнес-витрати, окрім прямого доходу від продажів та вартості товарів. Наприклад, якщо ваша рентабельність 10%, це означає, що вам залишаються 10 копійок з кожної гривні, отриманої від продажів, чи іншого доходу після сплати рахунків.</p>	Чистий прибуток/Загальний дохід	7% та більше
Коефіцієнт ліквідності	<p>Здатність компанії розрахуватися за своїми зобов'язаннями тим, що вона має (своїми активами). У цьому шаблоні використовуються поточні активи та зобов'язання, або активи, що складаються з грошей, або інші активи, які можуть швидко бути переведені в гроші, щоб сплатити короткотермінові зобов'язання. Якщо ваш коефіцієнт ліквідності складає 150%, це означає, що на кожну гривню боргу у вас є 1,5 грн, щоб розрахуватись.</p>	Поточні активи/Поточні зобов'язання	150% чи більше

Показник	Визначення	Розрахунок	Допустима норма
Оборотність товарних запасів	Цей показник показує вартість проданих товарів відносно середніх товарних запасів за певний період часу. Високий показник означає, що компанія продає товари швидко і не зберігає надлишкову кількість товарних запасів; дуже низький показник обороту показує довгий період зберігання товару перед його продажем чи сповільнення бізнесу.	Вартість проданих товарів/Товарні запаси	Цей показник буде різним в залежності від типу бізнесу та сезонності. Але якщо цей показник нижче 4, це попереджувальний прапорець, на це треба звернути увагу
Співвідношення боргу до капіталу	Цей показник показує суму боргу компанії в порівнянні з сумою капіталу власників, інвестованою в бізнес. Високий коефіцієнт означатиме, що клієнт використовує більше запозичень для фінансування бізнесу, замість власних коштів чи ре-інвестицій прибутку від бізнесу знову в бізнес. Наприклад, коефіцієнт 1.5 означає, що на кожну 1 гривню коштів власника/бізнесу приходить 1.5 грн запозичених коштів.	Усього зобов'язань/Усього капітал	30%

Показник	Визначення	Розрахунок	Допустима норма
До отримання кредиту	Коефіцієнт співвідношення боргу до капіталу до отримання кредиту, який розглядається	Усього зобов'язань станом на минулий місяць/Усього капітал	0.75 чи нижче
Після отримання кредиту	Коефіцієнт співвідношення боргу до капіталу після отримання кредиту, який розглядається	(Усього зобов'язань + Сума кредиту)/Усього капітал	1.50 чи нижче
Покриття обслуговування боргу	Це показник здатності компанії розрахуватися зі своїми боргами своїм поточним рухом коштів, а також можливості чи неможливості взяти додатковий борг. Для цього грошовий потік до отримання кредиту слід поділити на загальну суму виплати за кредитом (тіло та проценти). Наприклад, коефіцієнт покриття обслуговування боргу 2.0 означає, що на кожну 1 гривню кредиту в компанії є 2 гривні грошових потоків, щоб її сплатити.	(Чистий прибуток + сплати процентів)/ (Виплати тіло + проценти)	1.5
Минулий рік	Це коефіцієнт покриття обслуговування боргу за минулий рік, і він не враховує нове фінансування	(Чистий прибуток + сплати процентів за минулий рік)/ (Виплати тіло + проценти за минулий рік)	2.0 чи вище
Наступний рік	Це прогнозований коефіцієнт покриття обслуговування боргу на наступний рік, включно з новим кредитом	(Чистий прибуток + сплати процентів в майбутньому)/ (Виплати тіло + проценти в майбутньому включно з новим кредитом)	2.0 чи вище

IX. ВИДАЧА КРЕДИТІВ

32. Загальні правила щодо видачі кредитів

- 32.1. Видача кредиту позичальнику дозволяється тільки за умови позитивного рішення Кредитного комітету в порядку, передбаченому Розділом II цих Правил.
- 32.2. Усі кредити видаються у національній грошовій одиниці України – гривні, в безготівковій формі, шляхом перерахування суми кредиту на поточний рахунок Позичальника або шляхом здійснення грошового переказу суми кредиту на ім'я клієнта через систему грошових переказів банку-партнера або на банківський рахунок постачальника товару, вказаного в заяві на кредит клієнта та в договорі кредиту.
- 32.3. Видача кредиту здійснюється в день підписання договору.
- 32.4. У виключних випадках видача кредиту може бути здійснена на наступний робочий, після підписання договору, день, але в межах одного календарного місяця. До таких випадках можуть відноситись, зокрема, але не виключно:
  - неможливість підписання договору поруки або укладення договору застави та/або накладення обтяження на заставне майно;
  - неможливість вчинення банківської транзакції з причини, що не залежать від Компанії.
- 32.5. Про всі подібні випадки працівники відокремленого підрозділу повідомляють виконавчого директора та заступника головного бухгалтера.
- 32.6. Порядок видачі кредиту регулюється Операційним посібником.
- 32.7. Не дозволяється підписання договору та видача кредиту у наступних випадках:
  - не дозволяється видача двох кредитів одному позичальнику в один і той самий день;
  - не дозволяється погашення простроченої заборгованості та видача кредиту будь-якого типу в один і той самий день;
  - не дозволяється видача кредиту позичальнику, якщо він/вона поручається за кредити, за якими є прострочення 1 день та більше, до моменту повного погашення такої заборгованості;
  - не дозволяється видача кредитів особам, які мають/мали кредити в Компанії, за одним /за декількома з яких прострочення досягли сумарно 30 днів.

33. Видача кредитів членам однієї родини

- 33.1. Видача кредитів будь-якого типу, окрім Агро, клієнтам, які є родичами по першій лінії, дозволяється лише за умови, якщо вони мають різне джерело доходів. В разі, якщо клієнти-родичі є приватними підприємцями або фізичними особами, що займаються власною справою без реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, видача їм кредитів дозволяється лише за умови, що вони володіють різним бізнесом та з різними поручителями. Під різним бізнесом розуміється такий, що:
  - утворений позичальником незалежно від його родича, який претендує на отримання кредиту;
  - ведення бізнесу здійснюється повністю клієнтом (визначення кола постачальників, кола збуту, формування активів, капіталу і т.п.), незалежно від його родича, який претендує на отримання кредиту.
- 33.2. Бізнес одного і того ж виду діяльності, що ведеться чоловіком та дружиною (в т.ч.

особами, що перебувають в громадянському шлюбі), який утворився внаслідок розширення основного бізнесу (розділення точок, розширення асортименту товару) вважається різним лише за умови, якщо чоловік та дружина незалежно один від одного здійснюють керування бізнесом.

- 33.3. Видача кредиту типу Агро клієнтам, які є родичами по першій лінії, дозволяється лише за умови, якщо такі клієнти володіють більш, ніж однією земельною ділянкою (копії документів на володіння землею є обов'язковим додатком до заявки), сума їхнього загального прибутку є достатньою для покриття обслуговування боргу відповідно до вимог МОР.

Х. МОНІТОРИНГ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОСТРОЧЕНОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

34. Моніторинг

- 34.1. Моніторинг кредитів та стану бізнесу клієнта здійснюється з метою:
- побудови відносин з клієнтом;
  - контролю за цільовим використанням кредитних коштів;
  - аналізу фінансового стану клієнта та виявлення ранніх ознак можливості прострочення за кредитом;
  - контролю стану заставного майна;
  - залучення до тренінгів та навчальних програм, що проводяться партнерами Компанії.
- 35.2. Порядок та частота моніторингу регулюється Операційним посібником та контрольними листами менеджера з надання кредитів та кредитного інспектора.
- 35.3. Порядок здійснення моніторингу та звітування за моніторингом є автоматизованим процесом, що регулюється Положенням «Про систему статусів кредитів. Процедури зміни статусів кредитів та роботи з діями. Виконання процедур та звітування за виконання процедур, передбачених операційним посібником та чек-листами».

35. Управління простроченою заборгованістю.

- 35.1. Порядок управління простроченою заборгованістю регулюється чинним законодавством України, Операційним посібником та контрольними листами менеджера з надання кредитів.

XI. ПОЛІТИКА ЩОДО РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ

36. Загальні положення політики щодо реструктуризації

- 36.1. Реструктуризація прострочених кредитів (далі – реструктуризація) є виключною мірою, що покликана відновити платоспроможність боржника та запобігти негативному впливу боргового навантаження на його бізнес та родину.
- 36.2. Реструктуризація можлива виключно у наступних випадках (даний список є вичерпним та розширеному тлумаченню не підлягає):
- важка хвороба боржника або його близького родича, в т.ч. спричинена нещасним випадком;
  - нещасний випадок або подія, що значно впливає на платоспроможність та звичайний уклад життя боржника (пожежа, дорожньо-транспортна пригода, крадіжка, бойові дії та/або окупація території);
  - вплив природних та погодних факторів на бізнес та домогосподарство боржника, чия діяльність пов'язана із сільським господарством (ураган, хвороба рослин, втрата врожаю через причини, що не залежали від боржника).
- 36.3. Максимальний строк реструктуризації складає 12 місяців.
- 36.4. Під реструктуризацією розуміється укладання додаткової угоди з наданням боржнику нового графіка погашення кредиту з відтермінуванням наступної виплати за тілом кредиту та процентами від 1 місяця до 12 місяців, а за умови неможливості укладення додаткової угоди (бойові дії, воєнний стан, окупації території) – відтермінування наступної виплати за тілом кредиту та процентами від 1 місяця до 12 місяців та повідомлення клієнта доступними засобами зв'язку. При цьому кількість виплат залишається незмінною, а проценти за весь строк відтермінування сплачуються з першою наступною виплатою за тілом кредиту, якщо Компанією не було прийнято рішення про зміну % ставки.
- 36.5. Всі кредити, що були реструктуризовані, резервуються за правилами, передбаченими Обліковою політикою Компанії.
- 36.6. Для цілей розрахунку премії для менеджерів з надання кредитів всі реструктуризовані кредити вважаються такими, що прострочені понад 30 днів.

37. Порядок подання та розгляду заяви про реструктуризації

- 37.1. У разі настання подій, передбачених п. 36.2 цих Правил, клієнт має право звернутись із заявою про реструктуризацію кредиту.
- 37.2. Якщо клієнт не написав заяву про реструктуризацію, але менеджер з надання кредитів під час відвідування/спілкування з клієнтом виявив обставини, передбачені п. 36.2 цих Правил, що можуть вплинути на платоспроможність клієнта та подальші прострочення за кредитом, він зобов'язаний невідкладно повідомити про ці обставини керівництво.
- 37.3. Заява про реструктуризацію кредиту складається в стандартній формі та подається менеджеру з надання кредитів, що супроводжує відповідний кредит
- 37.4. Заява про реструктуризацію кредиту реєструється менеджером з надання кредиту та подається генеральному директору для отримання попереднього висновку про відповідність обставин, викладених в заяві, обставинам, що дозволяють реструктуризацію кредиту та отримання дозволу на подальшу роботу із заявою. Разом із дозволом генеральний директор надає приблизний список документів, який боржник має надати у підтвердження обставин, викладених у заяві.

- 37.5. При отриманні дозволу на подальшу роботу із заявою менеджер з надання кредитів складає список необхідних документів, які боржник має надати у підтвердження обставин, викладених у заяві, а також вчиняє самостійні дії для підтвердження зазначених обставин (фотографії, витяги з реєстрів тощо).
- 37.6. Менеджер з надання кредитів складає таблицю руху грошових коштів (МАК), що підтверджує ефективність реструктуризації та можливість клієнта сплачувати за новим графіком погашення кредиту.
- 37.7. Після отримання від боржника всіх необхідних документів та складання таблиці руху грошових коштів (МАК), питання про можливість реструктуризації кредиту вноситься на розгляд Кредитного комітету відокремленого підрозділу. При цьому відкривається існуючий чат Кредитного комітету за цим кредитом.
- 37.8. Розгляд питання та прийняття рішення про реструктуризацію кредиту здійснюється за стандартною процедурою, передбаченою Розділом II цих Правил.
- 37.9. У разі прийняття рішення про реструктуризацію з клієнтом укладається додаткова угода. Кредит маркується літерою [p].
- 37.10. У випадку окупації території, на якій проживає клієнт, та неможливості вчинення дій, викладених у п. 37.3-37.7, Компанія має право прийняти рішення про реструктуризацію в односторонньому порядку.

38. Порядок оформлення реструктуризації за заявою клієнта в обліково-реєструвальній програмі

- 38.1. Заява про реструктуризацію та всі документи, пов'язані із заявою, завантажуються у форму кредиту.
- 38.2. Для формування нового графіку погашення кредиту у рядку «Кредитні канікули» вкладки «Виплати» виставляється кількість місяців, на які надається реструктуризація. Кількість місяців рахується від останньої повної виплати за тілом кредиту.
- 38.3. Після натискання на кнопку «Перерахувати проценти» формується новий графік, який розглядається Кредитним комітетом та використовується менеджером з надання кредитів для складання МАК.
- 38.4. У разі затвердження Кредитним комітетом реструктуризації за кредитом, менеджер з надання кредиту пише завдання менеджеру з адміністративної діяльності про активацію реструктуризації, після якої формується додаткова угода з новим графіком погашення кредиту.
- 38.5. Підписання додаткової угоди з клієнтом відбувається у стандартній формі за правилами, передбаченими для підписання договорів кредиту та.
- 38.6. З моменту укладання додаткової угоди виконуються всі процедури з моніторингу та управління простроченою заборгованістю.

39. Порядок оформлення реструктуризації в односторонньому порядку у зв'язку з бойовими діями та/або окупацією території

- 39.1. Для формування нового графіку погашення кредиту у формі кредиту встановлюється пільговий період, протягом якого діють кредитні канікули.
- 39.2. Виплати за кредитом зміщуються у відповідності до встановленого пільгового періоду.
- 39.3. Менеджер з надання кредитів зобов'язаний повідомити клієнта про надання йому/їй кредитних канікул та надати оновлений графік сплати кредиту.

XII. РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ

40. Метод обчислення резерву сумнівних боргів

- 40.1. Чинним законодавством України передбачено створення резерву сумнівних боргів як частину загальної суми такої заборгованості, щодо якої існує невпевненість у її погашенні боржником.
- 40.2. Поточна дебіторська заборгованість на дату балансу включається до підсумку балансу за вирахуванням резерву сумнівних боргів, тобто за її чистою реалізаційною вартістю.
- 40.3. Нарахування резерву відбувається щомісяця в останній календарний день за виданими кредитами, з віднесенням їх до категорії сумнівних та безнадійних, обов'язкове для всіх організацій, які згідно законодавства України є фінансовими установами.
- 40.4. Компанія обчислення резерву здійснює за методом застосування коефіцієнту сумнівності. Величина резерву сумнівних боргів визначається як добуток суми дебіторської заборгованості на коефіцієнт сумнівності.
- 40.5. Коефіцієнт сумнівності обчислюється методом класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення.
- 40.6. Коефіцієнт сумнівності показує частку дебіторської заборгованості, щодо повернення якої є сумніви. Значення коефіцієнту сумнівності зростає із збільшенням періоду прострочення платежу. На підставі класифікації загальної суми заборгованості за кожною фінансовою операцією, ураховуючи кількість днів прострочення, Компанія зважає його на встановлений коефіцієнт резервування:

Категорія	Прострочення, в днях	Коефіцієнт зменшення, %
1	0 днів прострочення	0.1%
2	1 - 30	25%
3	31-60	50%
4	61-90	75%
5	91-180	100%
6	Понад 180	100%
7	Реструктуризований портфель, будь-яка кількість днів прострочення	100%

- 40.7. Загальна величина резерву сумнівних боргів дорівнює арифметичній сумі величин розрахункового страхового резерву по кожній категорії ризику.
- 40.8. Порядок та процедура резервування сумнівних боргів регулюється Обліковою політикою Компанії.

41. Списання

- 41.1. Компанія не списує кредити.
- 41.2. У разі смерті клієнта Компанія припиняє нарахування процентів за кредитом та списує нарахований процент з дати смерті клієнта, що підтверджується відповідним свідоцтвом.

XIII. ВИКЛЮЧЕННЯ

42. Загальне положення щодо виключення

42.1. Видача будь-якого кредиту із застосуванням винятку за будь-яким з пунктів правил можлива лише за письмовою згодою генерального або виконавчого директора, а в кредитах до 100 000 грн. включно – кредитного інспектора. Дозвіл завантажується у проект і/або в завдання в обліково-реєструвальній програмі.